

Mötet med Sikyong, premiärminister Dr Lobsang Sangay blev både personligt och inspirerande för den svenska gruppen som besökte parlamentet.

Spännande möten på resan till Dharamsala

I mars gick den första resan med Närmare Tibet och STK till Dharamsala. Direkt när gruppen landade i Delhi så fick de träffa Dalai Lama. Här berättar Katrin Goldstein-Kyaga, som var med som sakkunnig från Tibetkommittén, om sin upplevelse av resan.

TEXT: KATRIN GOLDSTEIN-KYAGA * FOTO: LISA JANSSON

HEMMA IGEN EFTER resan till Dharamsala. Vår 10-dagars resa dit var något helt annat än när jag för 40 år sedan kom dit för första gången. Då var jag en fattig student i socialantropologi och bodde några månader i ett litet hus utan vatten eller toalett. Nu reste jag tillsammans med en grupp som bodde på ett av Dharamsalas finaste hotell – Serkhong house. Överallt blev vi mottagna som VIP av andra VIP, som ”pre-

miärministern” Lobsang Sangye, informationsministern, riksdagens talman och många andra. Förr hade jag avundsjukt sett exiltjänstemän och hjälparbetare susa förbi i jeep och taxi, medan jag själv svettig och flåsande vandrade uppför vägen från det tibetanska biblioteket i regeringsområdet i Ganchen Kyishong till Macloud Ganj, den tibetanska delen av Dharamsala. Nu fraktades vi själva runt i taxi mellan intres-

santa möten och luncher med höjdare i Dharamsala. Det började storstilat med en audiens med Dalai Lama på ett hotell i Delhi. Vi var alla tämligen möra efter resan från Stockholm, och själv hade Dalai Lama inte mycket tid eftersom han var på väg till ett viktigt internationellt möte med buddhistiska grupper. Ändå kändes det väldigt fint, att vi hade turen att få starta vår vistelse med ett möte med honom. Det skulle

aldrig ha gått om inte laman i det kloster, som vi sedan besökte hade hjälpt till. Några timmar senare var vi på väg i flyg upp mot Himalaya. För mig var det första gången jag flög till Dharamsala. Annars brukar jag och min man (en numera väl-etablerad svensk tibetan som jag träffade då för 40 år sedan) ta en skakig nattbuss utan toalett från Majnu Katilla, den tibetanska kolonin i Delhi. Att flyga var inte bara snabbt och bekvämt. Det var också väldigt vackert med små byar, ringlande floder under oss och mot norr de snöklädda toparna i Himalaya.

”Överallt blev vi mottagna som VIP av andra VIP, som ”premiärministern” Lobsang Sangye, informationsministern, riksdagens talman och många andra.”

REDAN SAMMA DAG startade programmet med besök på Tibet-museet i Dharamsala och promenad upp till Dalai Lamas kloster och templet. Det som fascinerar mig mest är att se munkarna debattera. Som professor i pedagogik är jag förstas intresserad av vilken betydelse debatten har för munkarnas inläring. Debatten har inte bara rent akademisk betydelse. Meningen är att munkarna ska förstå verklighetens natur och motarbeta okunnighet och missförstånd. Det är grunden för att lidandet ska upphöra, och att man ska nå upplysning. Debatterandet skärper intellektet, vilket gjorde att propagandatjänstemännen som följde med de invaderande kinesiska trupperna till Tibet på 1950-talet hade allt sjå i världen med att debattera med munkarna om fördelen med kommunismen. Det slutade oftast med att kadrerna ilsket utbrast: ”Nu gör ni som vi säger!”

Munkarna attackerar varandra med blixtnabba frågor som kräver blixtnabba svar. Det sker med rituella rörelser, som påminner om något mittemellan en fotbollsmatch och en dans. Den som frågar står upp, och den som ska försvara sig sitter korsbent på marken framför honom. Den

Resan började storstilat med att gruppen fick träffa Dalai Lama.

En heldag med vandring till Triund på nästan 3000 meter. Det var en stolt trupp som nådde toppen.

som ”attackerar” med en fråga lyfter höger hand mot axeln, slår ihop handflatorna och sträcker fram vänster hand mot den som ska den som svara. Jag har sett den här typen av debatt på hög nivå i Lhasa, och den som inte kan svara bra utsätts för råa skratt. Det gäller att hålla huvudet kallt och inte känna sig angripen när man svarar. De hopslagna händerna symboliserar att visdom (som är kvinnlig) och metod (manlig) måste förenas för att man ska uppnå upplysningen. Den framsträckta handen symboliserar att dörren till återfödelse slås igen

och att man slipper ut ur existensen i tillvarns hjul, samsara. Vi bad vår guide i Dharamsala fråga vad munkarna debatterade om och fick veta, att det var en grundläggande övning i att diskutera betydelsen av de mänskliga sinnena för hur man uppfattar verkligheten.

Just den här pedagogiken, när man försöker tränga djupare in i läran genom debatter har nog påverkat den utbildning de tibetanska barnen får i exil. I den tibetanska barnbyn i Dharamsala får barnen visserligen inte lära sig att debattera som

munkarna – det kräver årslånga studier i de buddhistiska texterna – men tanken att man inte bara ska korvstoppas praktiseras. När jag många år tidigare intervjuade den dåvarande rektorn för skolan i den tibetanska barnbyn, Tsewang Yeshi, i samband med mitt avhandlingsarbete förklarade han hur de försökte få barnen att tillgodogöra sig undervisningen på ett djupare plan. Han gjorde en jämförelse med hur man stoppar papperslappar med böner inuti Buddha-statyerna. Det är först när bönerna finns där, som statyn är helig. På samma sätt är pedagogiken meningslös om den inte medverkar till att eleverna får en djupare förståelse för vad de lär sig. Numera är Tsewang Yeshi överhuvud för alla de tibetanska barnbyarna i Indien från Ladakh i norr till Bylakuppe i söder. Men han är fortfarande samma älskvärda och engagerade man som har barnens bästa för ögonen. Det var uppenbart när vår grupp besökte den tibetanska barnbyn och fick ett föredrag av honom. Vi hade också väldigt roligt när vi sjöng små grodorna med barnen på förskolan och de sjöng tibetanska sånger för oss.

DET VAR GANSKA kallt på kvällen och inne i husen – ungefär som i Sydeuropa, där uppvärmningen är dålig, eftersom man inte är riktigt van vid sträng kyla. Sängarna var genomkylda när vi kom. En ljuvlig aspekt av vistelsen på hotellet var dock värmeflaskorna vi fick på kvällen för att värma fötterna på i sängen. Min rumsgranne, Sara, hade första kvällen vissa problem att få ett element. Det hela berodde på ett missförstånd om orden "heater" och "hiss" mellan henne och Tashi, som annars – liksom de andra organisatörerna – gjorde allt för att få alla att trivas. Vi bodde nämligen på tredje våningen, och han trodde att hon ville ha tillgång till hiss. Han upplyste henne beklagande, att det inte fanns någon i hela Dharamsala, men så småningom redes missförståndet ut, och hon fick sin "heater" och kunde krypa till sängs i ett varmt och skönt rum.

Det var inte dumt att bo på tredje våningen utan hiss, för när jag kom tillbaka och gick på träning, var jag i ganska bra form jämfört med andra gånger när jag varit på semester. Bidragande var också den vandring upp till vattenfallet i Bhagsu som vi "latmaskar", som inte följde med upp till Triund, gjorde. De andra i gruppen fick gott om motion när de besteg berget till Triund-platån på 2800 meters höjd. Dessutom förbättrades många hälsa av

Under ett besök på Montessoriskolan i Tibetan Childrens Village fick gruppen vara med på en lektion.

Lunchbuffé i Norbulingkas lummiga trädgård dagen efter bergsvandringen på nästan 3000 meter.

den traditionella medicin och massage, som många av oss fick på det tibetanska medicencentret.

DEN KANSKE STÖRSTA upplevelsen på resan var besöket i det tibetanska exilparlamentet och mötet med premiärministern. Han hade haft en upprörd och ganska tröttsam diskussion i parlamentet, där anklagelser om korruption kommit upp. Det verkade som han hade behov av att skoja och slappna av, och han var väldigt trevlig och underhållande. Samtidigt berättade han öppenlydigt om hur svårt det är att kämpa för erkännande bland

världens regeringar, och hur han ständigt försökte behålla sin optimism trots möten som "tyvärr måste ställas in" på kort varsel. Och det till en ganska låg lön. Han gjorde oss också medvetna om hur oerhört viktigt det stöd är, som de får av Tibetgrupper och alla Tibetvänner.

En annan fin upplevelse var besöket i den tibetanska musik- och dramaskolan. Vi fick se ungdomar i jeans och keps öva sång och dans i ett nyskrivet drama om Buddhas liv. Tidigare har jag sett tibetansk opera, då de uppträder i sina fantastiska dräkter. Det här var på sätt och vis roligare. Dels blev man medveten om hur unga och

I två dagar bodde gruppen på Zabsang Choekhorling monastery och fick bland annat undervisning om den tibetanska Buddhismens fyra skolor.

”vanliga” de är. Dels syntes benrörelserna bättre, då de inte hade sina långa dräkter på sig. Senare fick vi också själva tillfälle att prova på utövandet av tibetansk kultur genom workshops i thanka-målning och träsnideri i det vackra Norbu Linka-institutet.

RESANS HÖJDPUNKT VAR de två dagarna i klostret, där huvuddelen av munkarna är små pojkar, ofta från fattiga förhållanden i Nepal, som genom klosterlivet får både uppehälle och utbildning. Det var fint att delta i puja på morgonen i det vackra nybyggda templet och se hur en del munkar vant vände bladen i de avlånga böneböckerna, medan nykomlingarna fick hjälp av mer erfarna munkar att hänga med. I början var vi nog alla lite osäkra på hur vi skulle förhålla oss till varandra. När två av deltagarna i vår grupp bjöd på godis under tepausen blev stämningen avgjort mer uppsluppen, och då vi gav oss av hade vi tagit mängder av bilder av förtjusande minimunkar som försökt öva engelska med oss.

Vi fick undervisning av Shartul Rinpoche, en hög, lärd lama. Det var lite svårt att hänga med, eftersom hans engel-

ska inte var så bra, och det tibetanska sättet att uttrycka sig kunde vara svårt att tillgodogöra sig. Det löste vi genom att jag med hjälp av de andra gjorde korta sammanfattningar på svenska då och då. För min egen del var det särskilt intressant att få mer kunskap och insikt om nyingma, den äldsta tibetanska buddhistiska skolan, som

utövas i klostret. Jag är inte så insatt i den eftersom min mans familj tillhör de gelukpa-skolan (den som Dalai Lama representerar).

När vi i gruppen hade avskedsfest på hotellet i New Delhi hade vi alla blivit goda vänner, och det kändes tråkigt att vi skulle skiljas. ✨

Res till Dharamsala i mars 2016

Nästa resa till Dharamsala blir i mars 2016. Du har chans att delta i Dalai Lamas undervisning, träffa premiärminister Dr Lobsang Sangay, bo på Zabsang monastery, prova workshops på Norbulingka hantverksinstitut, träffa barnen på TCV-skolan, vandra i Himalaya och mycket mer. STK samarbetar med Närmare Tibet som arrangerar resorna.

Kontakta STK eller info@narmaretibet.se för att anmäla ditt intresse.